

Aluesuunnittelu/Tanja Lamminmäki

Uudenmaan ELY-keskus
UUDELY/14617/2021

Lausunto Ilvesvuori Pohjoinen, louhinnan ja murskauksen ympäristövaikutusten arviointiselostus

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö- ja luonnonvarat -vastualue pyytää lausuntoa Kesko Oyj:n Nurmijärven Ilvesvuoren alueelle suunnitteilla olevan päivittäistavarakaupan logistiikkakeskuksen rakentamisen vaatiman louhinnan ja murskauksen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

YVA:ssa on tarkasteltu neljää eri vaihtoehtoa:

- VE0: Nykytilanne. Alueelle ei toteuteta logistiikkakeskusta, eikä vuonna 2020 vahvistuneen asemakaavan mukainen työpaikka-alue toteudu
- VE0+: Alue otetaan alueen nykyisen asemakaavan mukaiseen käyttöön (työpaikkavaltaiten toimintojen alue)
- VE1: Kalliokiviaineksen louhinta ja murskaus logistiikkakeskuksen tontin tasaamiseksi sekä lämpöenergian kausivaraston louhiminen. Piha rakennetaan noin tasoon +75,5 m mpy. Kausivaraston vesitilavuus on 320 000 m³ ja vesi täyttöön otetaan Vantaanjoesta. Hankkeen louhintamäärä on 2 614 000 kiinto-m³, pitäen sisällään maan päällä ja maan alla tehtävät louhinnat.
- VE2: Kalliokiviaineksen louhinta ja murskaus logistiikkakeskuksen tontin tasaamiseksi. Lämpöenergian kausivarastoa ei louhita. Piha rakennetaan noin tasoon +75,5 m mpy. Louhittavan kalliokiviaineksen määrä on 2 244 000 kiinto-m³.

Uudenmaan liitto antoi lausunnon arviointiohjelmasta helmikuussa 2022. Lausunnossa todettiin, että Ilvesvuoren logistiikkakeskus on merkittävän kokoluokan hanke, jonka vaikutuksista näkyvimpiä ovat vaikutukset luonnonympäristöön, maisemaan ja liikenteeseen. Lausunnossa mainittiin erikseen hankealueen pohjoispuolelta kulkeva ekologinen yhteys, joka kulkee Vt 3 ja Mt 130 väylien poikki. Yhteys on huomionarvoinen, koska sille on vain vähän tai ei lainkaan vaihtoehtoja. Lisäksi todettiin, että selostuksessa tulee esittää riittäväällä tavalla myös mahdollisten haitallisten vaikutusten lieventämiskeinot, sekä niiden huomioiminen jatkosuunnittelussa.

Arviointiselostuksessa on kuvattu hankealueen kaavoitustilannetta. Selostuksessa mainitaan virheellisesti, että hankealueella on voimassa maakuntatasoinen Uusimaa-kaava 2050. Uusimaa-kaava 2050 on nimitys kolmen oikeusvaikutteisen vaihemaakuntakaavan muodostamalle kokonaisuudelle (Helsingin seutu, Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaava). Hankealue sijaitsee Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan alueella. Selostuksessa todetaan myös, että maakuntakaavassa hankealue kuuluu logistiikan kehityskäytävään. Uudenmaan liitto haluaa tarkentaa, että maakuntakaavassa ei osoiteta logistiikan kehityskäytäviä. Logistiikan kehityskäytävä on osoitettu maakuntakaavan rakennesuunnitelmassa, joka ei ole oikeusvaikutteinen suunnitelma.

Arviointiselostuksessa on arvioitu hankkeen vaikutuksia pohjavesiin. Arvioinnin mukaan hankkeella on sekä rakentamisen aikaisia, että pysyviä vaikutuksia pohjaveteen, mm. pohjaveden laatuun ja antoisuuteen. Vaikutusten arvioidaan olevan nykytilaan nähden enintään vähäisesti kielteisiä, ja asemakaavan mukaiseen rakentamiseen suhteutettuna merkityksettömiä. Arvioinnin johtopäätöksissä on huomioitu kielteisiä vaikutuksia lieventävät toimenpiteet.

Uudenmaan liitto toteaa, että arviointiselostuksessa olisi hyvä tuoda esille arvio siitä, mitkä olisivat pohjavettä koskevat vaikutukset ilman lieventäviä toimenpiteitä, sekä kuvata lieventävien toimenpiteiden toteutukseen ja toimivuuteen liittyvät epävarmuudet. Myös muiden arviointiteemojen yhteydessä olisi syytä kuvata lieventävien toimenpiteiden toteutukseen liittyvää epävarmuutta.

Pohjavesiin liittyen Uudenmaan liitto haluaa tuoda vielä esille ilmastonmuutoksen vaikutukset pohjavesiin. Arviointiselostuksen luvussa 17.5 mainitaan, että sadanta ja rankkasateet lisääntyvät, mutta selostuksessa olisi hyvä todeta myös kuivuuden ja kuivien jaksojen lisääntymisestä, jotka yhtä lailla vaikuttavat pohjavesiin niin määrällisesti kuin laadullisesti. Tämä on syytä tiedostaa tilanteessa, jossa hankkeella voi olla pohjavesiä koskevia haitallisia vaikutuksia, ja joiden merkitys voi ilmastonmuutoksen yhteydessä korostua.

Selostuksessa on kuvattu hankkeen vaikutuksia pintavesiin, joista merkittävimpiä ovat alueen hydrologian muuttuminen sekä hulevesien kautta tapahtuva vaikutus erityisesti Kissanjojaan. Arvioidut vaikutukset on koottu yhteenvetotaulukkoon sivulle 135. Vantaanjokeen liittyen taulukossa on kuvattu käytön aikaisia toimintoja, mutta ei vaikutuksia. Taulukkoa on syytä täydentää Vantaanjokea koskevien vaikutusten osalta.

Arviointiselostuksessa on kuvattu varsin kattavasti vaikutuksia luontoon ja suojeluarvoihin. Uudenmaan liitto oli YVA-ohjelmasta koskevassa lausunnossa esittänyt, että vaikutusten arvioinnissa tulisi huomioida hankealueen pohjoispuolella muun muassa Vt 3 ja Mt 130 väylien poikki kulkeva maakuntatasoisessa Uudenmaan ekologiset verkostot Zonation-analyysin perusteella -selvityksessä 2018 tunnistettu ekologinen yhteys, jolle ei ole kyseisellä alueella juurikaan vaihtoehtoja (erityisesti huomionarvoiset yhteydet). Ilmastonmuutos lisää ekologisten yhteyksien

merkitystä lajistolle. Arviointiselostusta on tarpeen täydentää ekologista verkostoa ja kyseistä ekologista yhteyttä koskevan arvioinnin osalta. Mikäli arviointi on tehty valmistelussa olevan asemakaavan yhteydessä, on tästä syytä lisätä maininta ja tuoda tarvittavat tiedot arviointiselostukseen.

Uudenmaan liitto toteaa, että arviointiselostus on laadittu liikenteen vaikutusten arviointien osalta hyvin ja lähtökohtaisesti riittävällä tavalla. Arvioinnissa on tunnistettu hankkeen eri vaihtoehtojen aiheuttamat liikennemäärälisäykset liikenneverkkoon eri vaiheissa. Suunnittelun tarkentuessa on liikennejärjestelyitä koskevia suunnitelmia tarpeellista päivittää vastaamaan täsmentyneitä hankesuunnitelmia.

Uudenmaan liitto toteaa hankkeen ilmastovaikutusten osalta, että hankevaihtoehto VE1, jossa logistiikkakeskuksen tuottama laudelämpö hyödynnettäisiin talvisaikana keskuksen omassa toiminnassa, on liiton ilmastotavoitteiden kannalta parempi vaihtoehto kuin VE2. Molemmista vaihtoehdoista toteutuvat rakentamisesta ja puuston ja maaperän hiilivarastojen menetyksestä aiheutuvat kielteiset vaikutukset ilmastoon, mutta vain vaihtoehdossa VE1 käytön aikaiset ilmastovaikutukset ovat myönteiset.

Maakuntakaavan toteutumisen kannalta on yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tärkeää kiinnittää huomiota merkittäviin ympäristövaikutuksiin. Hankkeen osalta erityistä huomiota on kiinnitettävä pohjavesiin ja pintavesiin, sekä luontoon ja luonnonarvoihin kohdistuviin vaikutuksiin. Haitallisia vaikutuksia tulee hankkeessa pyrkiä välttämään ja lieventämään. Arviointiselostuksessa on tunnistettu toimenpiteitä, joilla vaikutuksia on mahdollista lieventää. Jatkosuunnittelussa lieventävät toimenpiteet on syytä ottaa asianmukaisesti ja mahdollisimman kattavasti huomioon.

Uudenmaan liitolla ei ole muuta lausuttavaa arviointiselostuksesta.

Paula Autioniemi
Va. johtaja,
aluesuunnittelu

Kaarina Rautio
Suunnittelupäällikkö

Jakelu

Uudenmaan ELY-keskus
Uudenmaan liitto / Kirjaamo